

Resultaten onderzoek 'handhygiëne in de thuiszorg'

Anita de Boer, GGD Hollands Noorden, afdeling Infectieziektebestrijding

Inleiding

Door de stijging van de vraag naar thuiszorg en de toenemende complexiteit neemt ook het risico op de verspreiding van micro-organismen en BRMO's toe. Handhygiëne is een van de belangrijkste maatregelen om overdracht van micro-organismen te voorkomen. Er is tot op heden weinig onderzoek gedaan naar handhygiëne in de thuiszorg. In dit onderzoek is onderzocht hoe wordt omgegaan met handhygiëne in de thuiszorg en welke factoren ervoor zorgen dat handhygiëne al dan niet wordt toegepast in de praktijk. Antwoorden hierop geven mogelijk handvatten om de kwaliteit van handhygiëne in de thuiszorg te verbeteren. Zodoende kan de verspreiding van micro-organismen en BRMO's in de thuiszorg voorkomen worden of tot een minimum beperkt.

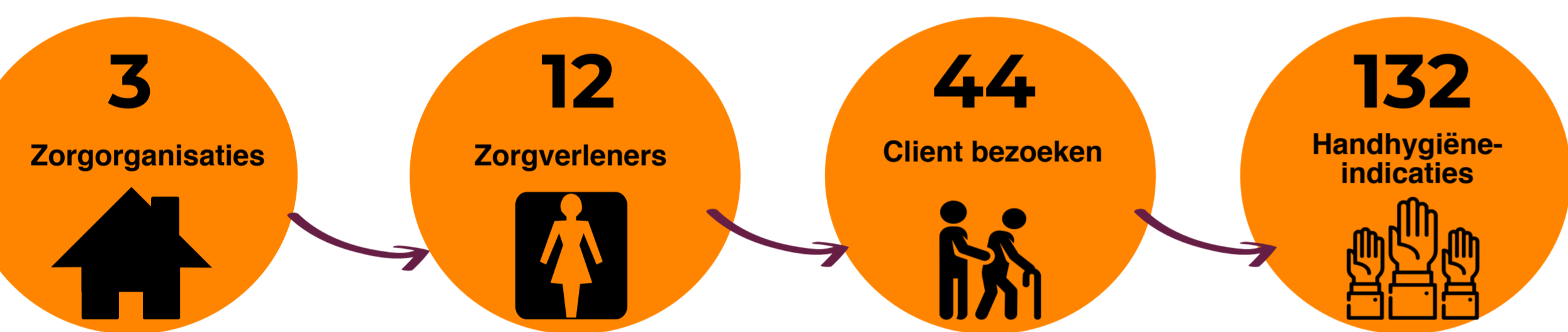
Methode

1. Kwalitatief onderzoek: observaties van het naleven van handhygiëne. De observaties zijn uitgevoerd aan de hand van een gestructureerde observatielijst waarin de vijf momenten van handhygiëne van de WHO staan beschreven. In totaal zijn 12 zorgverleners van 3 thuiszorgorganisaties geobserveerd die gezamenlijk 44 cliëntbezoeken hebben afgelegd. Er zijn 132 handhygiëne-indicaties waargenomen. De gegevens zijn verwerkt in Excel.

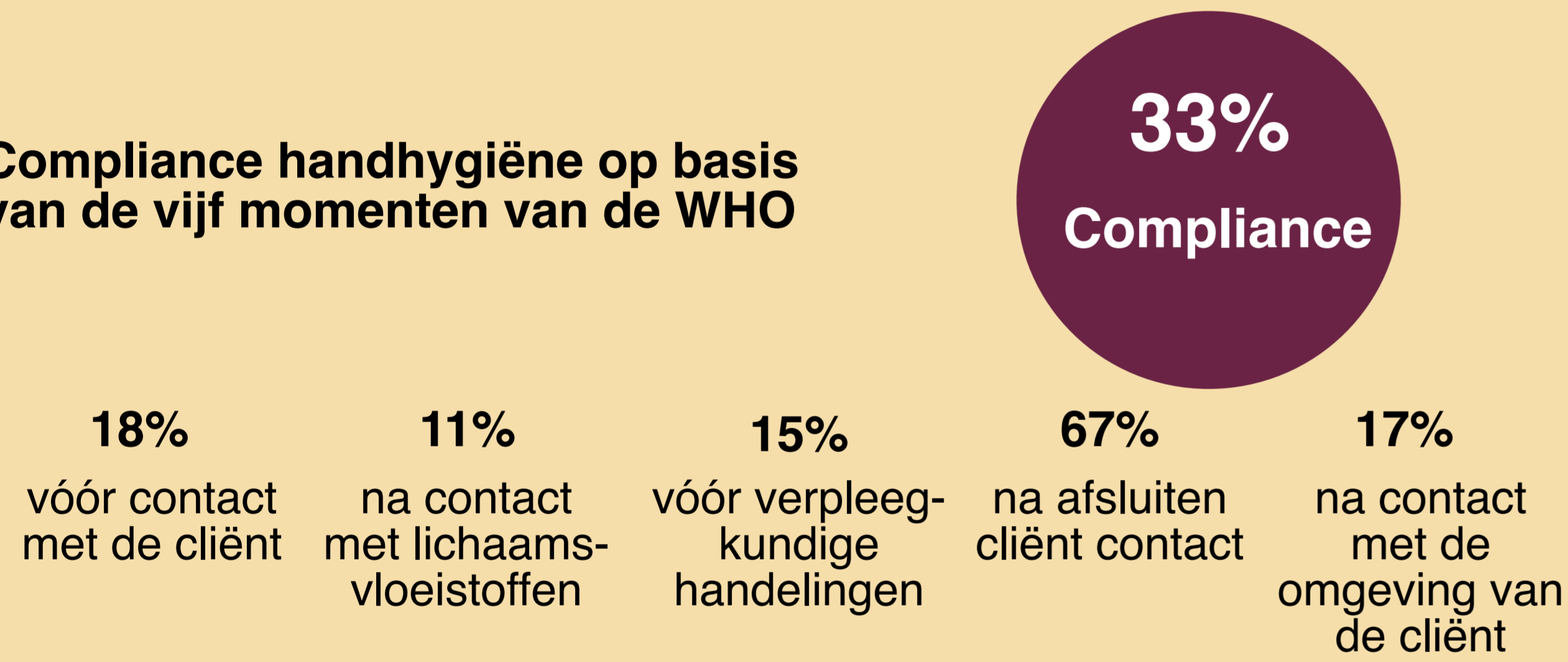
2. Kwantitatief onderzoek: vragenlijst uitgezet. Voor een aantal vragen is gebruik gemaakt van bestaande vragenlijsten die zijn ontwikkeld aan de hand van het ASE-gedragsmodel. Er zijn 150 vragenlijsten verstuurd, waarvan 69 zorgverleners hebben gereageerd. De vragenlijsten zijn verwerkt in Survey Monkey.

Resultaten

1. Kwalitatief onderzoek: observaties

Compliance handhygiëne op basis van de vijf momenten van de WHO

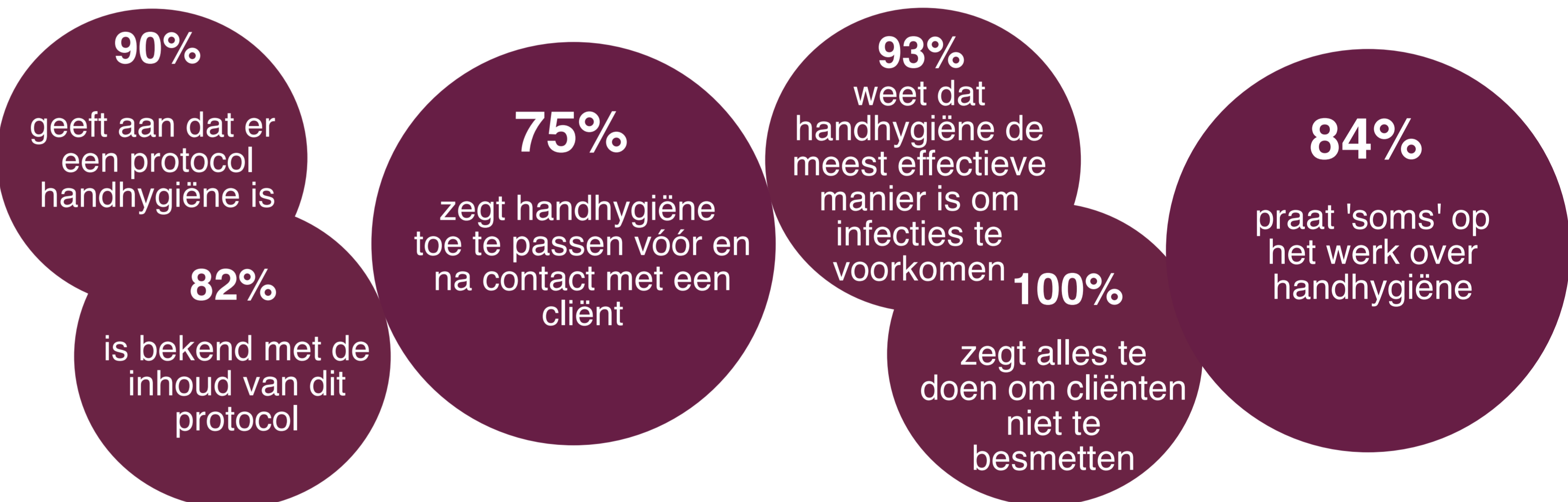

Alle zorgverleners passen handhygiëne toe door het wassen van de handen met water en zeep. Handalcohol wordt nauwelijks gebruikt.

2. Kwantitatief onderzoek: vragenlijst

- Alle respondenten zijn vrouw
- Gemiddelde leeftijd 45 jaar
- Gemiddeld 19 jaar werkervaring in de zorg

Attitude	Sociale beïnvloeding	Beschikbaarheid middelen	Voordelen handhygiëne	Barrières voor handhygiëne	Risico op infectie
69%	86%	75%	67%	25%	79%
is voornemens handhygiëne beter uit te voeren	heeft behoefte aan meer stimulans van collega's en leidinggevenden	geeft aan betere handhygiëne toe te passen indien de juiste middelen beschikbaar zijn	zegt vaker handhygiëne toe te passen indien bekend is wat het positieve effect hiervan is	heeft irritatie aan de handen bij het toepassen van handhygiëne	denkt een grote kans te hebben om een infectie op te lopen indien geen goede handhygiëne wordt toegepast

Conclusie en aanbevelingen

In dit onderzoek is onderzocht hoe zorgverleners in de thuiszorg omgaan met de vijf momenten van handhygiëne van de WHO en welke factoren hierop van invloed zijn. Het onderzoek heeft de volgende bevindingen opgeleverd:

- De uitvoering van handhygiëne in de thuiszorg kan worden verbeterd. Uit de observaties blijkt dat de handhygiëne gemiddeld op een op de drie momenten conform de richtlijn van de WHO wordt uitgevoerd. De handhygiëne wordt voornamelijk uitgevoerd door het wassen van de handen met water en zeep. In de praktijk wordt nauwelijks tot geen handalcohol gebruikt.
- Er is een grote discrepantie tussen wat zorgverleners zeggen te doen en het waargenomen gedrag omtrent handhygiëne in de praktijk. Zorgverleners schatten hun gedrag positiever in dan het in de praktijk is.
- Handhygiëne krijgt weinig aandacht in de thuiszorg en is niet een veelbesproken onderwerp. Zorgverleners hebben echter een positieve grondhouding om correcte handhygiëne uit te voeren en staan open voor verbetering. Belemmeringen voor het uitvoeren van goede handhygiëne worden met name gevormd door de afwezigheid van de juiste middelen, een gebrek aan scholing op het gebied van handhygiëne en de afwezigheid van ondersteuning door het management.

De organisaties krijgen o.a. het advies te beschrijven wie verantwoordelijk is voor het aanschaffen van materialen en zorgverleners hierover te informeren. Meer aandacht voor het protocol handhygiëne en toezicht op een correcte uitvoering van handhygiëne de praktijk. Plaats handhygiëne als vast onderwerp op de agenda, bied training aan en geef voldoende ondersteuning vanuit het management.